

Darba samaksa un nodarbināto skaits valsts budžeta iestādēs 2022. gada 1. pusgadā

Valsts kanceleja,
2022. gada 14. novembrī

Saturs

1. Ziņojumā izmantotie jēdzieni
2. Sabiedriskā sektora uzbūve
3. Nodarbināto skaits un darba samaksa valsts budžeta iestādēs un pa nodarbināto grupām Latvija salīdzinājumā starp Eiropas Savienības valstīm – valdības sektorā nodarbinātie % no kopējā nodarbināto skaita valstī
4. Nodarbināto darba samaksas apmēra procentuālais sadalījums nodarbināto grupās ministrijās un padotības iestādēs. Ministrijās un padotības iestādēs vidēji mēnešalgas un darba samaksas procentuālais apmērs no mēnešalgu grupas 3. kategorijas maksimālā apmēra
5. Valsts pārvaldē strādājošo darba samaksas salīdzinājums ar atbilstošo amatu darba samaksu privātajā sektorā
6. Nodarbinātā portreti un citi nodarbinātību raksturojoši rādītāji
7. Kopsavilkums, secinājumi un noderīgas saites

Ziņojumā izmantotie jēdzieni 1/2

Amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi – amatpersona, kura pilda valsts dienestu Valsts policijā, Valsts robežsardzē, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, kā arī šo iestāžu padotībā esošās koledžās un leslodzījuma vietu pārvaldē un kurai ir piešķirta speciālā dienesta pakāpe

AUS – Valsts tiešās pārvaldes iestāžu un citu valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu atlīdzības un personu uzskaites sistēma

Budžeta iestāde – iestāde, kuru pilnīgi finansē no valsts budžeta (ietver gan valsts pārvaldes iestādes, gan neatkarīgās iestādes – Saeima, tiesas, prokuratūra u.c.)

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

Darba samaksa – mēnešalga, piemaksas, prēmijas un naudas balvas. Darba samaksa tiek norādīta bruto – pirms nodokļu nomaksas

Fontes – SIA Fontes Vadības konsultācijas

Ierēdnis – persona, kas tiešās valsts pārvaldes iestādē veido nozares politiku vai attīstības stratēģiju, koordinē nozares darbību, sadala vai kontrolē finanšu resursus, izstrādā normatīvos aktus vai kontrolē to ievērošanu, sagatavo vai izdod administratīvos aktus, sagatavo vai pieņem citus ar indivīda tiesībām saistītus lēmumus

Karavīrs – Latvijas pilsonis, kurš pilda aktīvo dienestu un kam piešķirta militārā dienesta pakāpe

Mediāna – sakārtotas datu kopas centrālā vērtība (piemēram, 700 ir šādas datu kopas mediāna: 430, 500, **700**, 900, 1200)

Ziņojumā izmantotie jēdzieni 2/2

Vidējā darba samaksa – atskaites perioda kopējā darba samaksa dalīta ar pilna laika (40 darba stundas nedēļā) nodarbināto skaitu (6., 8. slaidis) vai atskaites perioda kopējā darba samaksa dalīta ar kopējo faktiski nodarbināto skaitu (8. slaidis)

Vidējais nodarbināto skaits – atskaites perioda (gada) kopējais nodarbināto dalīts ar mēnešu skaitu atskaites periodā (gadā)

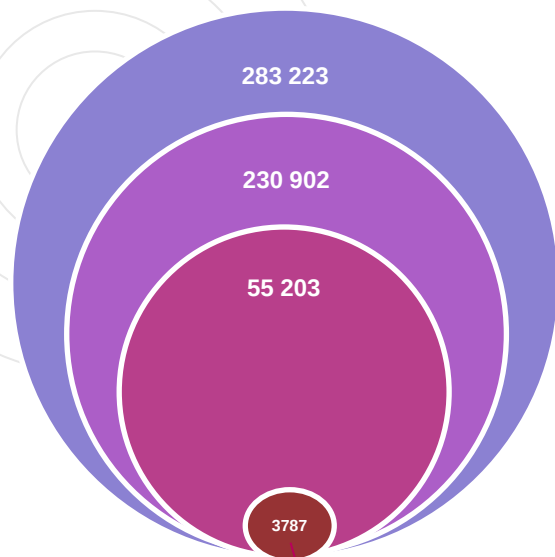
Valsts pārvaldes iestāde – augstākās tiešās pārvaldes un padotības iestādes. Augstākās tiešās pārvaldes iestādes ir ministrijas un Valsts kanceleja un Pārresoru koordinācijas centrs (šajā ziņojumā visas kopā ietvertas sadaļā «Ministrijas»)

Vispārējās valdības sektors – valsts budžeta iestādes (ministrijas, padotības iestādes, centrālās (neatkarīgās) iestādes, valsts dibinātas augstākās izglītības iestādes un profesionāli tehniskās skolas, pašvaldības un to iestādes, valsts un pašvaldību struktūru kontrolēti un finansēti komersanti)

MAG – mēnešalgu grupa

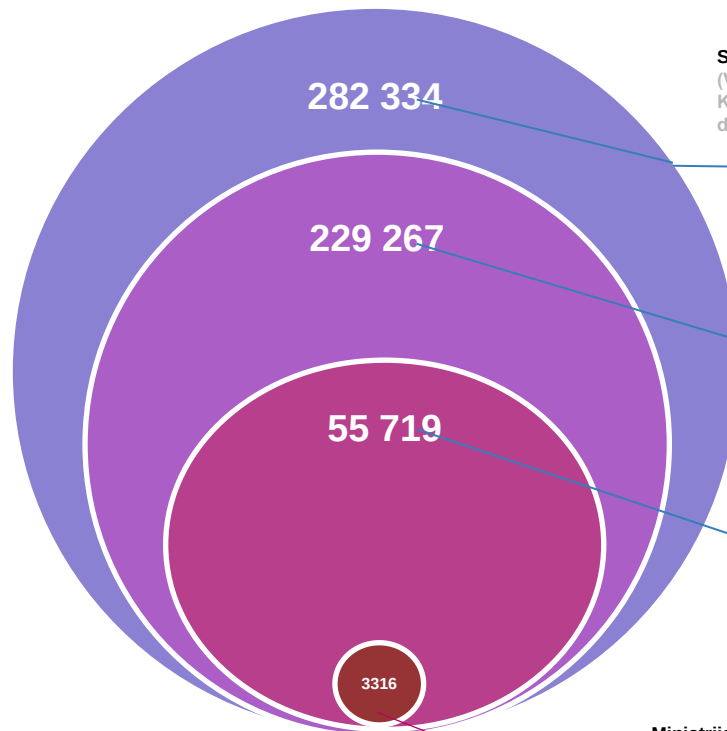
Sabiedriskā sektora uzbūve 2022.g. 1.pusgadā

Salīdzināšanas informācija sabiedriskā sektora uzbūve 2021.gada beigās

Ministrijas, Valsts kanceleja,
Pārresoru koordinācijas centrs,
KNAB

Avots: CSP

Sabiedriskais sektors

(Vispārējais valdības sektors, Komerksabiedrības ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu 50% un vairāk, nodibinājumi, biedrības, fondi)

Vispārējās valdības sektors

(Valsts budžeta iestādes, augstskolas, koledžas, zinātniskie institūti, pašvaldības un to iestādes, valsts un pašvaldību kontrolēti un finansēti komersanti)

Pārējās valsts budžeta iestādes

Ministriju padotības iestādes, neatkarīgās iestādes (LR saeima, Tiesas, Prokuratūra u.c)

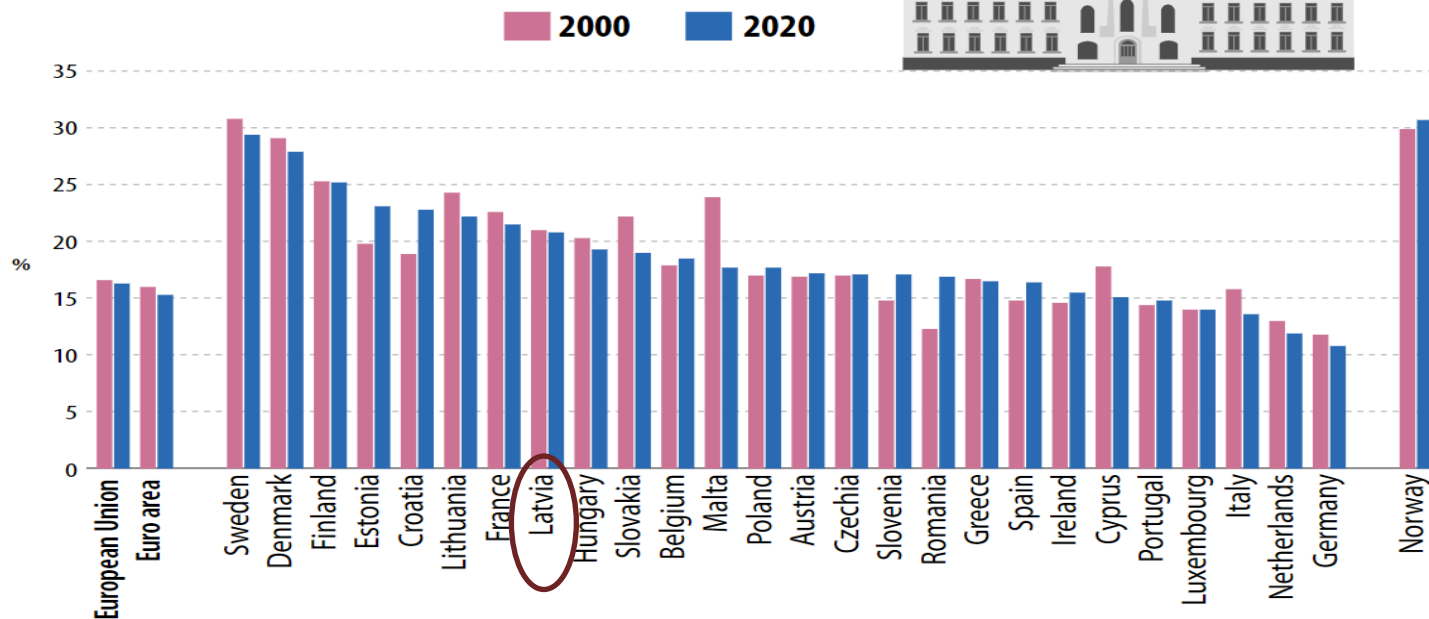
Ministrijas, Valsts kanceleja,
Pārresoru koordinācijas centrs

Avots: CSP; AUS (ministrijas, VK, PKC)

No 2022.g.1.pusgada nodarbinātie KNAB ietverti pārējo valsts budžeta iestāžu nodarbināto skaitā

Latvija starp Eiropas savienības valstīm – valdības sektorā nodarbinātie % no kopējā nodarbināto skaita valstī

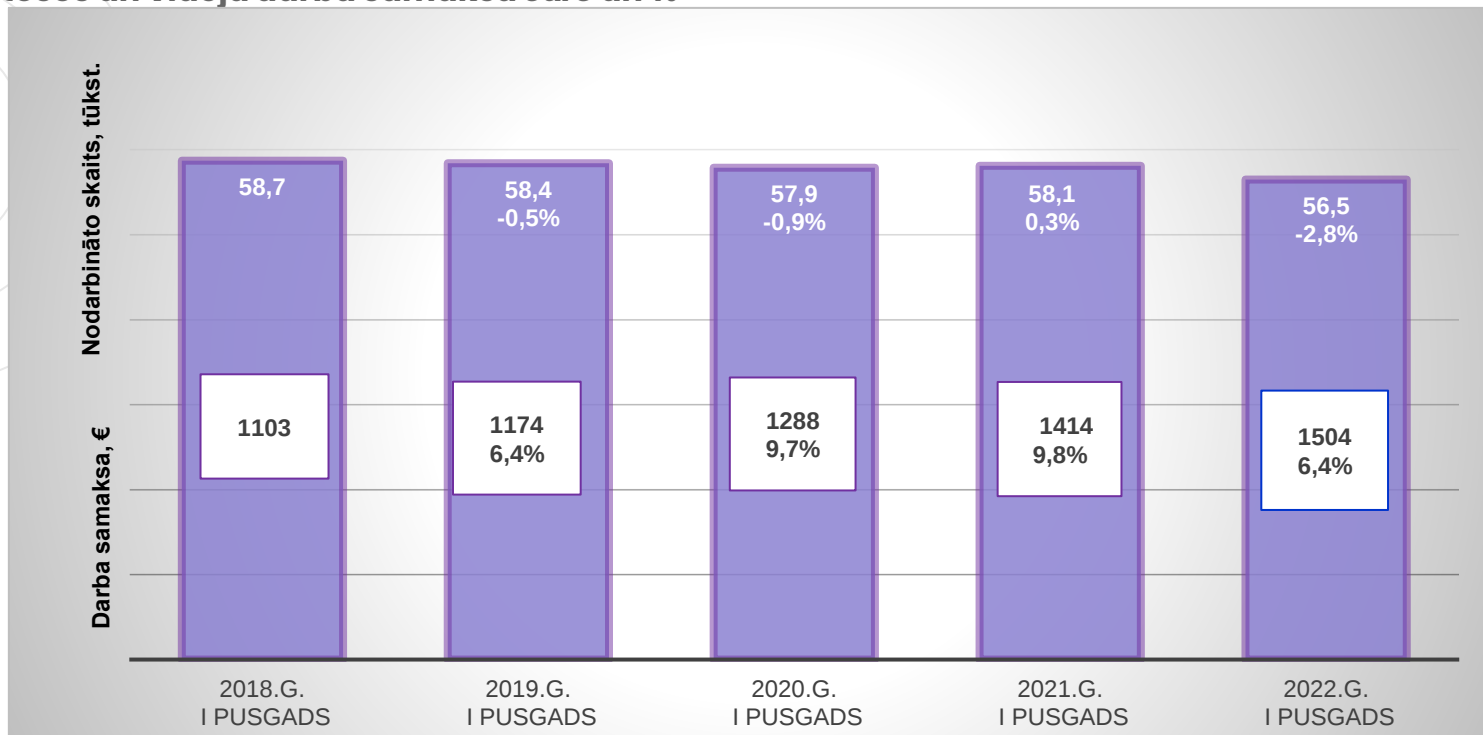
Government employment (as % of total employment)

Avots: Eurostat

Vidējais nodarbināto skaits un vidējā darba samaksa valsts budžeta iestādēs 2018. – 2022. 1. pusgadā un salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu

Skaits tūkstošos un vidējā darba samaksa *euro* un %

Avots: AUS

Aprēķina metodika: Nodarbināto skaitā neietver uzņēmumu līguma nodarbinātos.

Nodarbināto skaits valsts budžeta iestādēs vidēji 2022. gada 1. pusgadā

(informācija salīdzināšanai nodarbināto skaits 2021.gada 1.pusgadā)

56 519 (58 088)

Neatkarīgajās institūcijās –
2026 jeb 3,6% (2050 jeb 3,5%)

Ministrijās– 3316
jeb 5,9% (3325 jeb 5,7%)

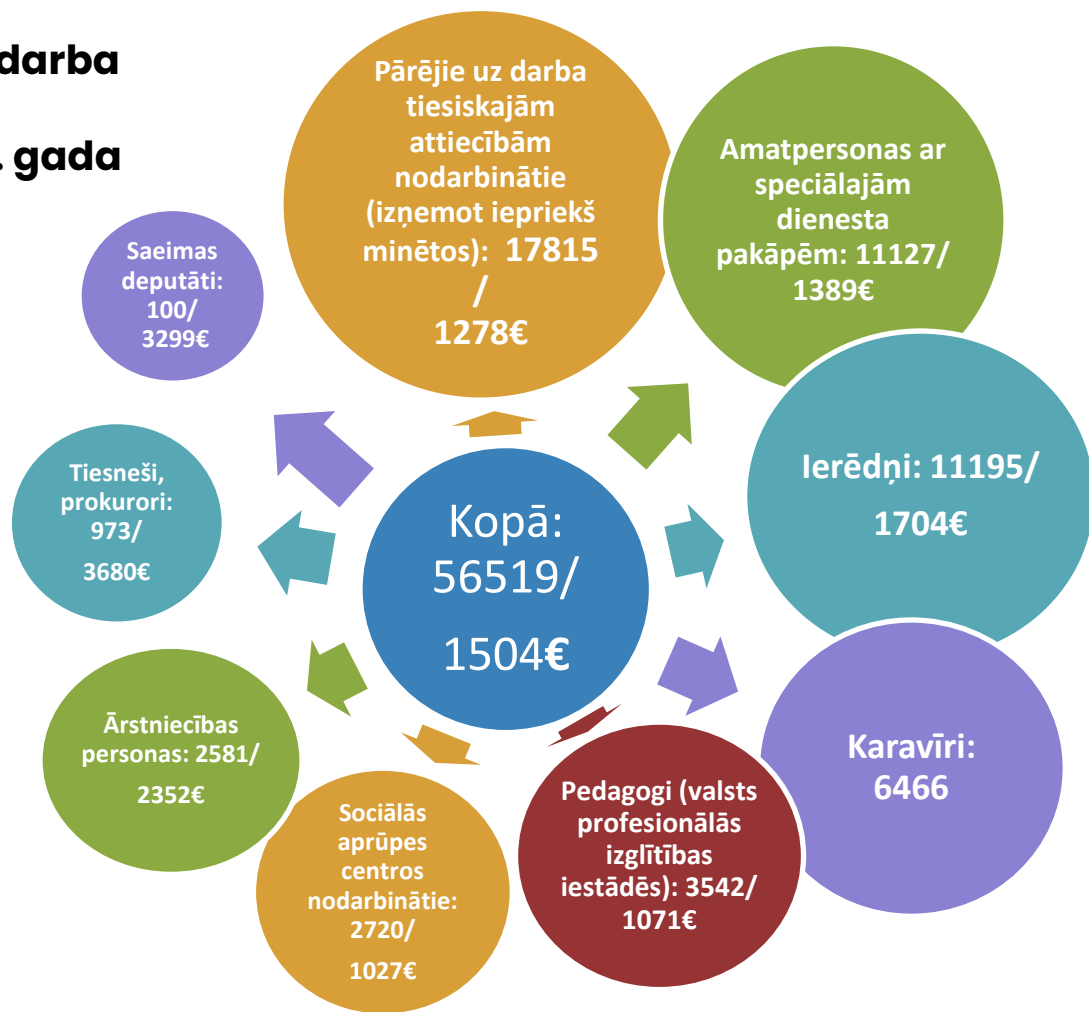
Ministriju padotības iestādēs –
51 177 jeb 90,5% (52 713 jeb 90,7%)

Avots: AUS

Aprēķina metodika: Nodarbināto skaitā neietver uz uzņēmuma līguma nodarbinātos.

Nodarbināto skaits un vidējā darba samaksa pa nodarbināto grupām 2022. gada 1.pusgadā vidēji mēnesī

Nodarbināto skaits un summa *euro*

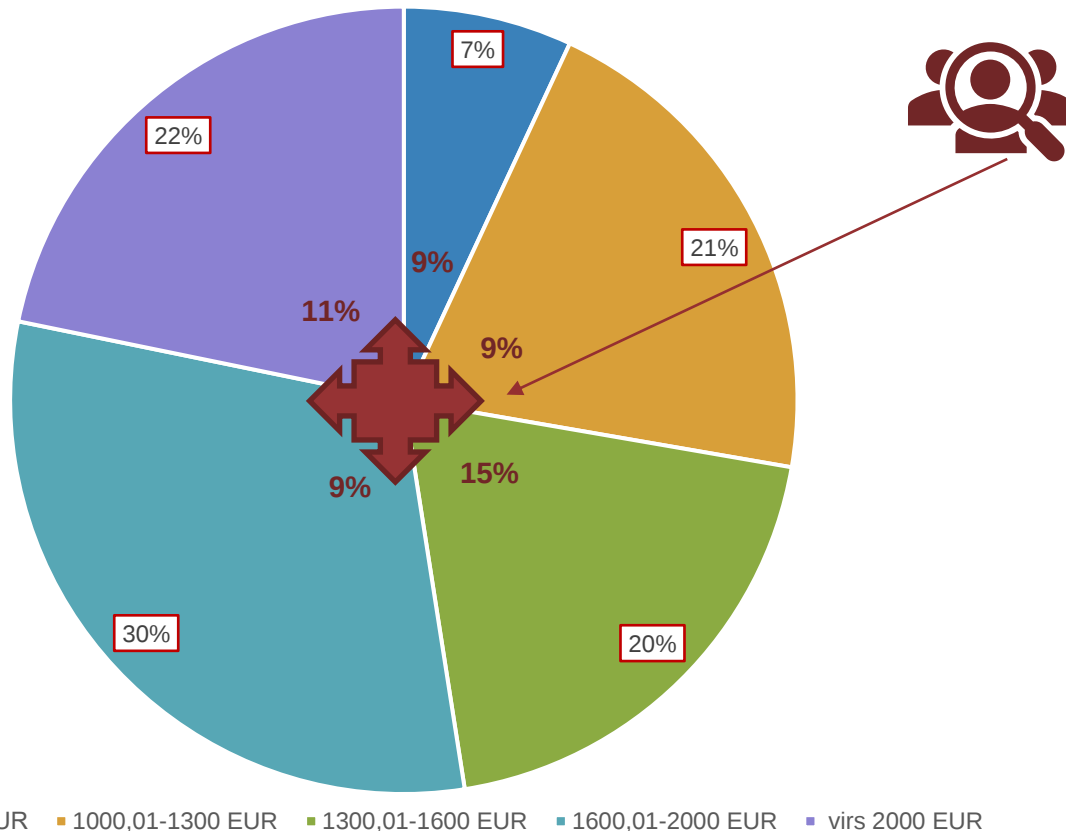

Ārstniecības personām un pedagogiem norādīta faktiskā darba samaksa – katras nodarbināto grupas darba samaksa, dalīta ar nodarbināto skaitu, jo liela darbinieku daļa ir nodarbināta nepilnu darba laiku

Avots : AUS

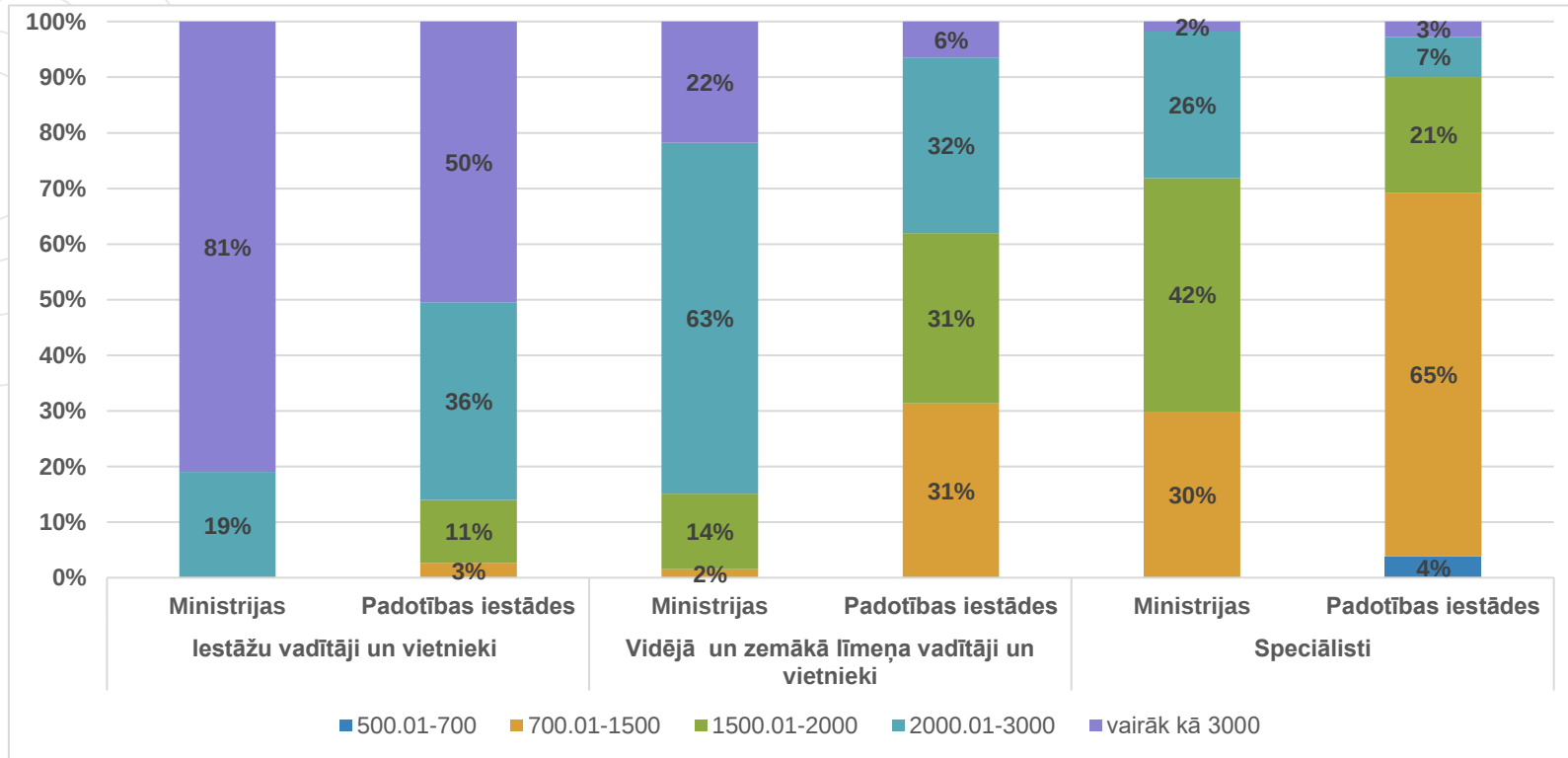
Aprēķina metodika: AUS neietver uzņēmumu līguma nodarbinātos

Valsts tiešās pārvaldes iestāžu sadalījums pa vidējās darba samaksas diapazoniem 2022. gada 1. pusgadā

Avots: AUS

Iestāžu vadītāju, viņu vietnieku, vidējā un zemākā līmeņa vadītāju un pārējo nodarbināto darba samaksas apmēra procentuālais sadalījums ministrijās un padotības iestādēs 2022. gada 1. pusgadā %

Darba samaksa ietver mēnešalgu, piemaksas, naudas balvu un prēmiju, kā arī atvaļinājuma pabalstu

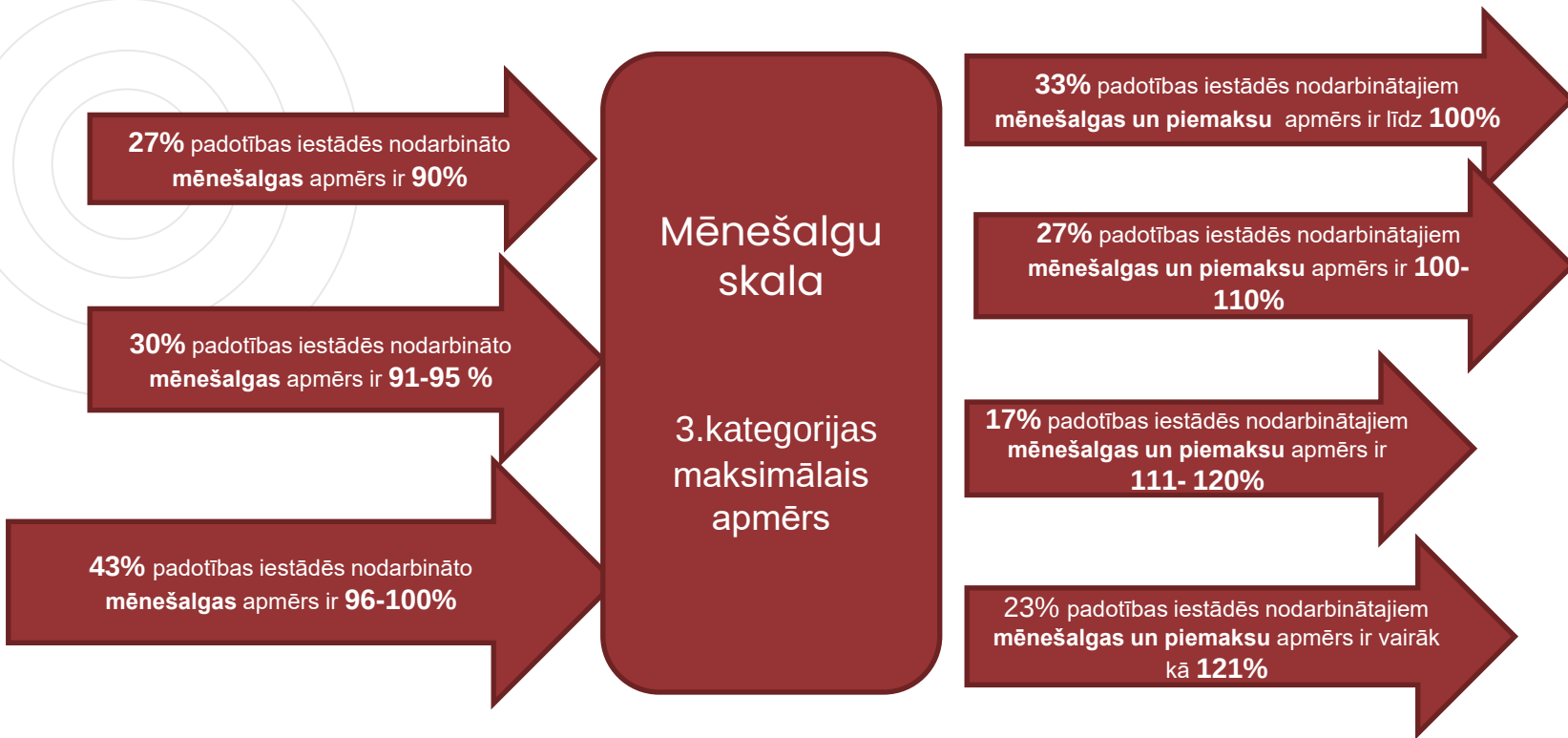
Avots: AUS

Aprēķina metodika: AUS neietver uz uzņēmuma līguma nodarbinātos.

Mēnešalgas un darba samaksas (mēnešalga un piemaksas) no mēnešalgu skalas 3. kategorijas maksimālā apmēra ministriju centrālajos aparātos nodarbinātajiem, %

Mēnešalgas un darba samaksas (mēnešalga un piemaksas) no mēnešalgu skalas 3. kategorijas maksimālā apmēra padotības iestādēs nodarbinātajiem, %

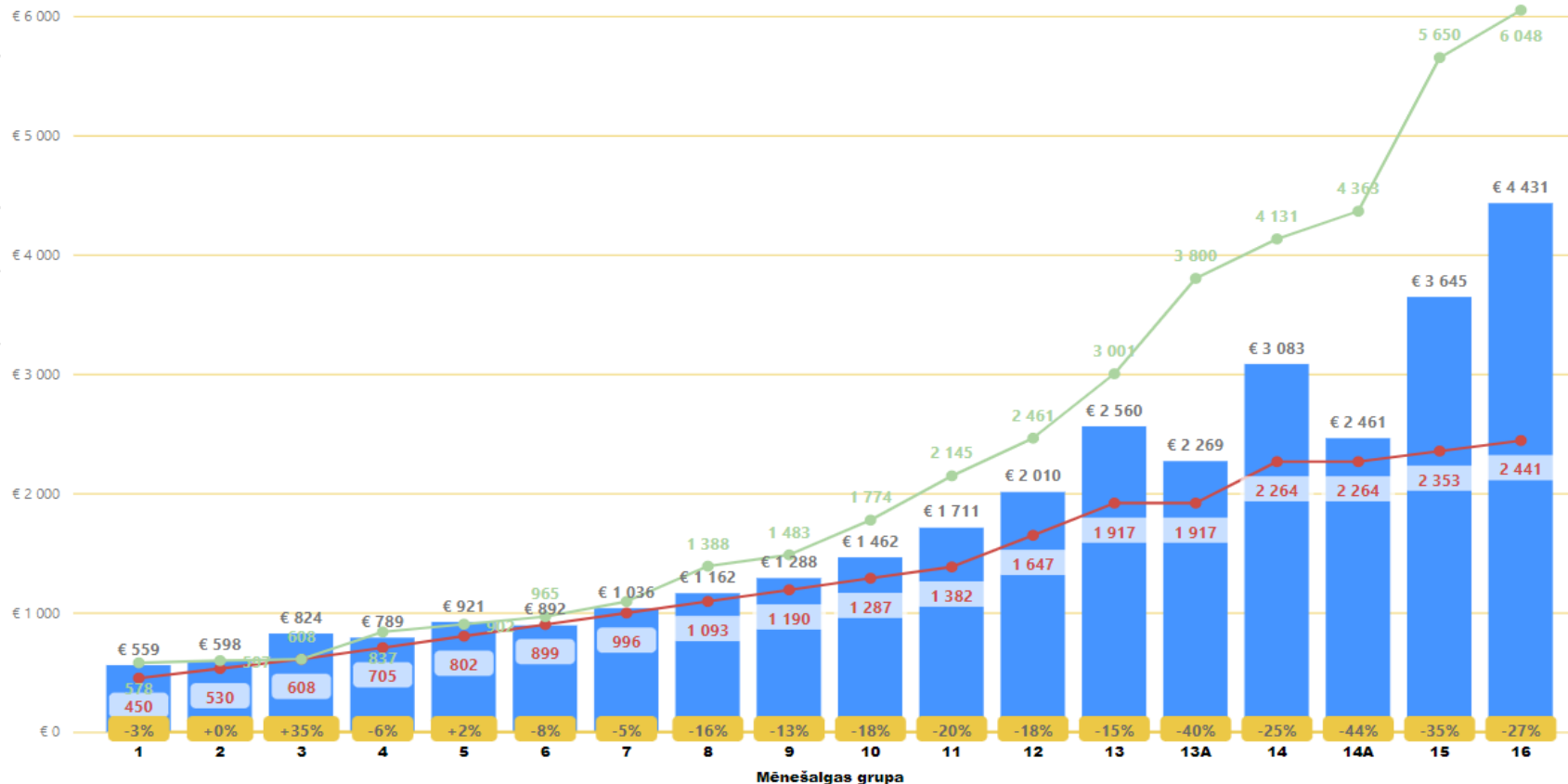

Avots: AUS

Aprēķina metodika: AUS neietver uz uzņēmuma līguma nodarbinātos.

Darba samaksa valsts pārvaldes iestādēs salīdzinājumā darba samaksu privātajā sektorā vidēji mēnesī 2022. gada 1. pusgadā

● Darba samaksa vidēji mēnesī 2022.g.1 .pusgadā
 ● Mēnešalgu skalas maksimums 3.kat.
 ● Darba tirgus pamatalgas mediāna 2018.05-2019.04
 ● Darba samaksa pret tirgus mediānu

10 valsts iestādes ar lielāko nodarbināto skaitu: nodarbināto skaits 2022. gada jūnijā (salīdzinājums ar 2021.g.jūniju %)

Valsts policija
5405 (-4%)

Neatliekamās
medicīnas
palīdzības
dienests
3444 (-0,4%)

Valsts ieņēmumu
dienests
3433 (-2%)

Sociālās aprūpes
centri
2712 (-4%)

Valsts
ugunsdzēsības un
glābšanas dienests
2603 (-3,5%)

Valsts
robežsardze
2011 (-1,6%)

Ieslodzījums vietu
pārvalde
1996 (-3,2%)

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra
878 (-0,5%)

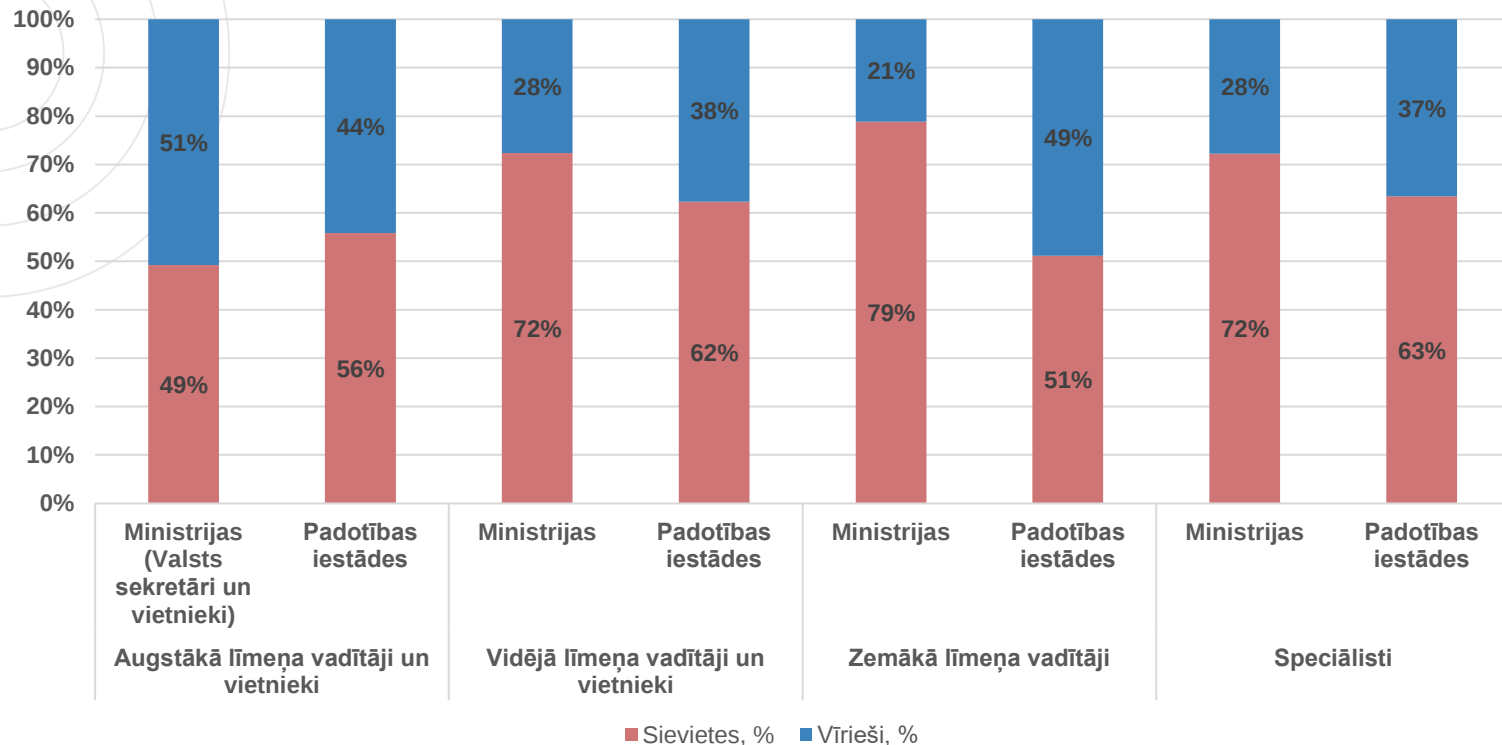

Nodarbinātības
valsts aģentūra
618 (-4,9%)

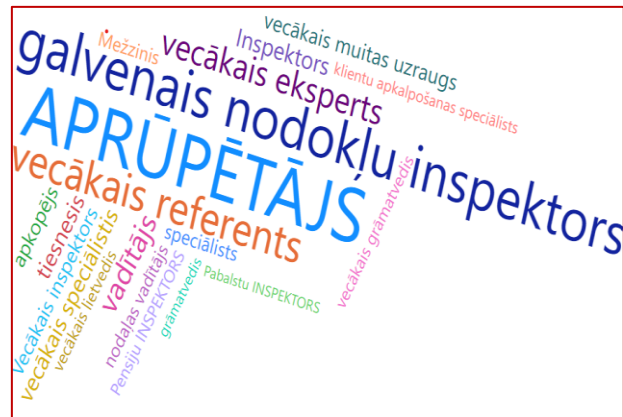
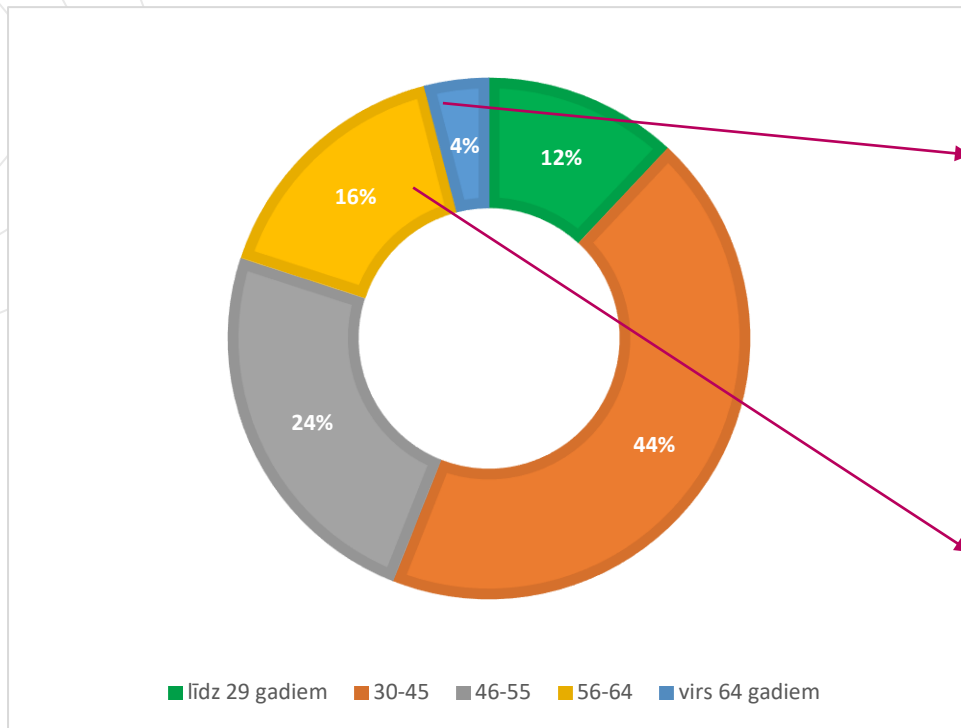

Lauku atbalsta
dienests
615 (-5,2%)

Dzimumu līdzsvars –sieviešu un vīriešu īpatsvars ministrijās un padotības iestādēs un pa vadības līmeņiem 2022. gada 1. pusgadā

Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām un amati, kuros ir lielāks nodarbināto īpatsvars vecuma grupās 56–64 un virs 64 gadiem

Nodarbinātā portrets valsts pārvaldē 2022. gada 1. pusgadā

Jānis 1016; Andris 455; Edgars 427; Aleksandrs 387; Māris 371

Biežākie vārdi

41,7

Vidējais vecums

Inese 663; Kristīne 644; Ilze 630; Inga 630; Dace 507

Biežākie vārdi

45,1

Vidējais vecums

Inspektors; vecākais inspektors; jaunākais inspektors; ugunsdzēsējs glābējs (autovadītājs); operatīvā medicīniskā transporta vadītājs

Biežākie amati

Inspektors; galvenais nodokļu inspektors; vecākais eksperts; vecākais referents; vecākais inspektors

Biežākie amati

Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta UGUNSDZĒSĒJS GLĀBĒJS/ UGUNSDZĒSĒJS GLĀBĒJS (autovadītājs); INSPEKTORS (iekšlietu jomā); Sanitārautomobiļa VADĪTĀJS; Jaunākais INSPEKTORS (iekšlietu jomā); Vecākais INSPEKTORS (iekšlietu jomā)

Biežākās profesijas

Vecākais EKSPERTS; Galvenais nodokļu INSPEKTORS; Neatliekamās medicīnas ĀRSTA PALĪGS/ FELDŠERIS; Vecākais REFERENTS; APRŪPĒTĀJS

Biežākās profesijas

LR IeM Valsts policija; Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests; Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests; Ieslodzījuma vietu pārvalde; Valsts robežsardze

Biežākās iestādes

Valsts ieņēmumu dienests; LR IeM Valsts policija; Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests; Tiesu administrācija; Valsts robežsardze

Biežākās iestādes

€ 1 179

Mēnešalga, vidēji

€ 1 533

Darba samaksa, vidēji

€ 1 197

Mēnešalga, vidēji

€ 1 510

Darba samaksa, vidēji

"Vecākās"

TOP 5 pēc nodarbināto vidējā vecuma amatu saimes 2022. gada 1. pusgadā

57 gadi

41. Transportlīdzekļa vadīšana

55 gadi

4. Apsardze un uzraudzība

54 gadi

13. Fiziskais un kvalificētais darbs

53 gadi

3. Apsaimniekošana

52 gadi

39. Sociālais darbs

"Jaunākās"

34 gadi

48. Sporta organizēšana
un profesionālais sports

38 gadi

24. Komunikācija
un sabiedriskās attiecības

39 gadi

53.1 Tiesu darbinieki

40 gadi

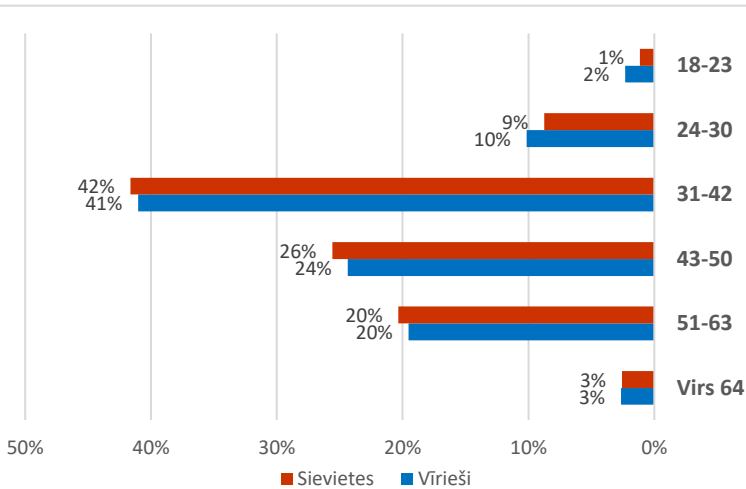
38. Sekretariāta funkcija

41 gads

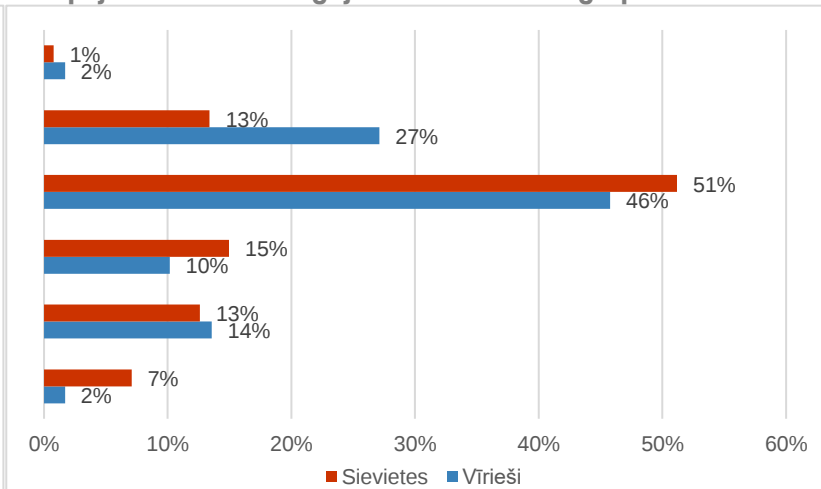
32. Projektu vadība

Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām un pēc dzimuma 2022. gada 1. pusgadā
 % no kopējā šī dzimuma nodarbināto skaita iestāžu grupā

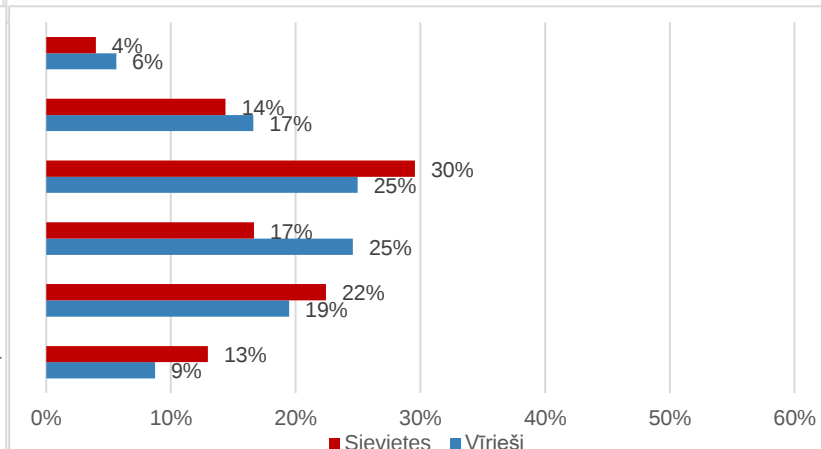
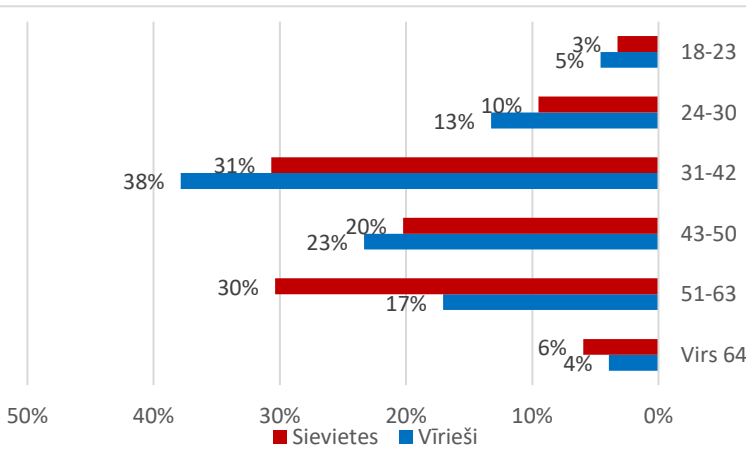
Ministrijās

Darba attiecības pārtraukušo sadalījums pa vecuma grupām un pēc dzimuma 2022. gada 1. pusgadā
 % no kopējā šī dzimuma aizgājušo skaita iestāžu grupā

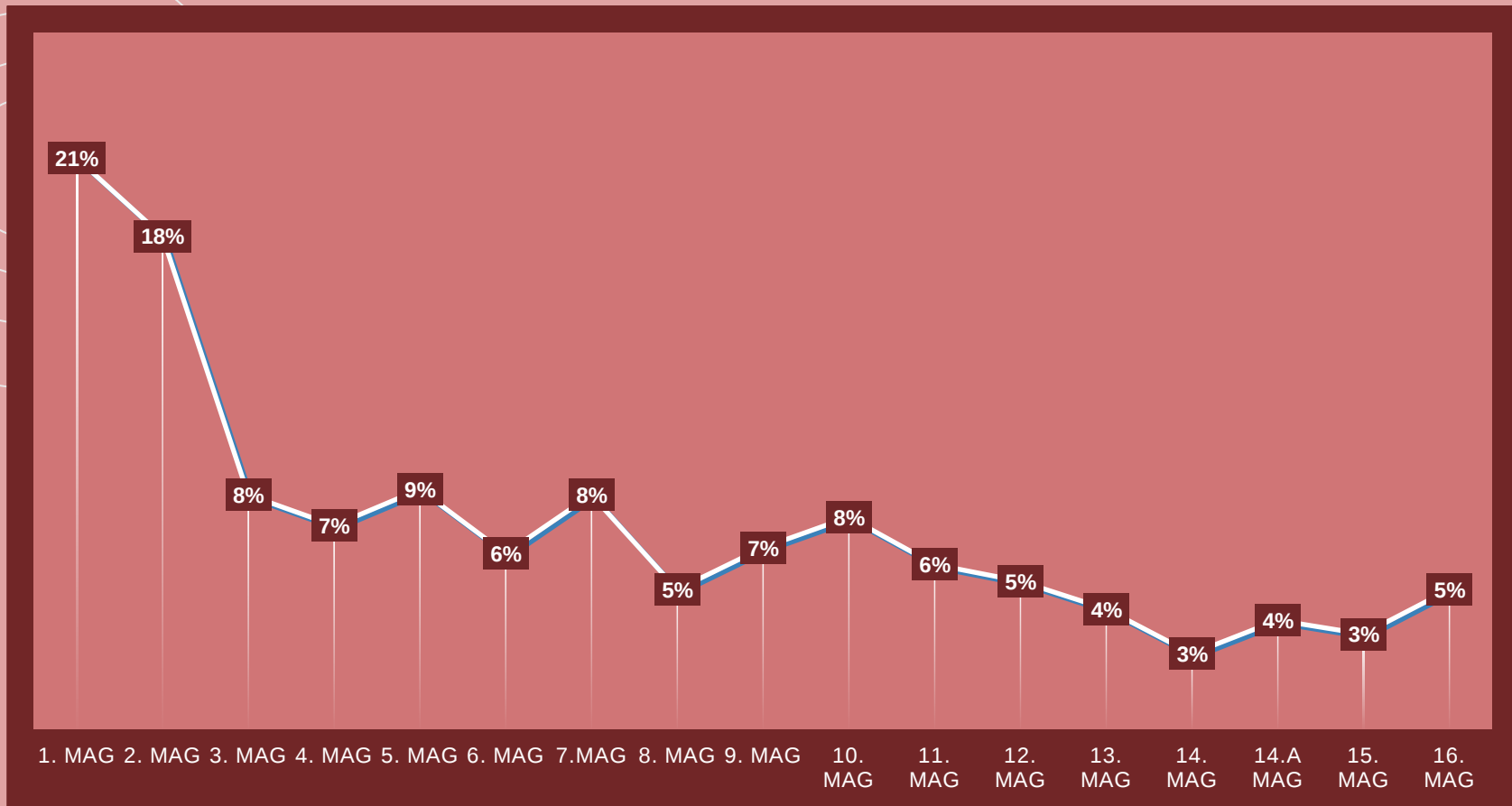

Padotības iestādēs

Personāla mainība mēnešalgu grupās 2022. gada 1. pusgadā

Atbrīvošanas gadījumu skaita īpatsvars pret kopējo amatu skaitu mēnešalgu grupā %

Avots : AUS

Amatu saimes ar lielāko un mazāko atbrīvoto skaita īpatsvaru 2022. gada 1. pusgadā

Atbrīvošanas gadījumus skaits pret kopējo amatu skaitu amatu saimē %

"Ar lielāko atbrīvoto skaitu"

13.5%

13. saime Fiziskais un kvalificētais darbs

13%

5.2 saime Ārstniecība. Aprūpe

9.7%

5.3 saime Ārstniecība. Ārstniecības pakalpojumi

9.1%

32. saime Projektu vadība

10.1%

35. saime Politikas ieviešana

"Ar mazāko atbrīvoto skaitu"

4.3%

18.6. saime Informācijas
apkopošana un analīze.
Statistika

4.4%

18.3. saime Informācijas
apkopošana un analīze.
Dokumentu pārvaldība

4.4%

26.3. saime Kontrole un
uzraudzība. Privātpersonu
kontrole

4.8%

26.2. saime Kontrole un uzraudzība.
Muita un muitas kontrole

5.2%

10. saime Ekspertīze

Kopsavilkums

- Valsts budžeta iestādēs ir 59 035 nodarbinātie jeb tikai **aptuveni piektā daļa (20,9%)** no sabiedriskajā sektorā nodarbinātajiem, vai tikai **6,6%** no valstī kopējā nodarbināto skaita (893 473). Valsts kancelejas Atlīdzības uzskaites sistēmā (AUS) valsts budžeta iestāžu nodarbināto skaitā ietver gan uz **darba līguma** pamata nodarbinātos, gan dienesta attiecībās esošos ierēdņus un amatpersonas, savukārt Centrālā statistikas pārvalde (CSP) bez iepriekš minētajiem ietver arī uz **uzņēmuma līguma pamata** nodarbinātos. Līdz ar to valsts budžeta iestādēs nodarbināto skaits atbilstoši AUS ir par aptuveni 2,5 tūkstošiem mazāks nekā CSP sniegtajos datos.
- Valsts budžeta iestādēs nodarbināto skaitā pa atskaites periodiem nav **ievērojamas būtiskas izmaiņas**. 2022. gada 1. pusgadā, salīdzinot ar iepriekšējo periodu nodarbināto skaita samazinājums **2,8% jeb 1,6 tūkst. nodarbināto** galvenokārt ir saistīts ar to, ka atsevišķu nodarbināto grupu nodarbinātie vairs netiek nodarbināti uz darba līguma pamata, bet gan uz uzņēmuma līguma pamata, līdz ar ko netiek ietverti kopējā nodarbināto skatā valsts budžeta iestādēs. Vidējā darba samaksa nemainīgi **pieaug** par **6,4% – 9,8%** (7. slaidis).
- Ministrijās nodarbinātajiem ir augstāka darba samaksa – virs 3 000 € (bruto) saņem **81%** valsts sekretāru un viņu vietnieku, padotības iestādēs **50 %** iestāžu vadītāju un viņu vietnieku. Virs 3000 €(bruto) saņem **22%** vidēja un zemāka līmeņa vadītāju un viņu vietnieku ministrijās, bet padotības iestādēs tikai **6 %**. Speciālisti, kuri saņem darba samaksu no 1500–2000 €(bruto) ministrijās ir **42%**, bet padotības iestādēs **21%** (11. slaidis).
- Korelācija starp iestādes vidējās darba samaksas apmēru un vakanto amatu skaitu nav novērojama. Iestādēs ar augstāku vidējo darba samaksu nav būtiski mazāk vakanto amatu (10. slaidis).
- Gan ministrijās, gan padotības iestādēs lielai daļai nodarbināto vidēji mēnešalgas apmērs nesasniedz mēnešalgu grupas 3. kategorijas maksimālo apmēru. Savukārt vidēji darba samaksas apmērs (mēnešalga un piemaksas) **visās ministrijās sasniedz un pārsniedz mēnešalgu grupas 3. kategorijas maksimālo apmēru**, bet **trešdaļā** padotības iestāžu vidēji darba samaksas apmērs (mēnešalga un piemaksas) **nesasniedz** mēnešalgu grupas 3. kategorijas maksimālo apmēru (12. un 13. slaidis).

Kopsavilkums

- Nozīmīgs nodarbināto skaita īpatsvars ir vecuma grupās 56-64 (**16%**) un virs 64 gadiem (**4%**) no kopējā nodarbināto skaita. Amatos, kuros ir lielāks nodarbināto īpatsvars šajās vecuma grupās, iespējams būs jāsaskaras ar problēmām darbaspēka piesaistē, lai izpildītu šo amatu veicēju funkcijas, tādējādi tas varētu radīt papildu grūtības valsts pārvaldes darba efektivitātes un kvalitātes nodrošināšanai (17.slaidis).
- Lielāks gados jaunu nodarbināto īpatsvars ir ministrijās (19. slaidis). Vecuma grupā no **31** līdz **42** gadiem ministrijās strādā **41%** vīriešu un **42 %** sieviešu, savukārt padotības iestādēs – **38 %** vīriešu un **31 %** sieviešu. Lielāks nodarbināto vidējais vecums nemainīgi ir amatu saimēs – "Transporta līdzekļa vadīšana", "Apsardze un uzraudzība" un "Fiziskais un kvalificētais darbs", savukārt "jaunākās" amatu saimes ir "Sporta organizēšana un profesionālais sports", "Komunikācija un sabiedriskās attiecības " (19. slaidis).
- Gan ministrijās, gan padotības iestādēs visbiežāk darba vietu maina nodarbinātie vecuma grupā no **31** līdz **42** gadiem, retāk darbu maina nodarbinātie vecuma grupā no **18** līdz **23** gadiem un pirmspensijas vai pensionēšanās vecumu sasniegušie. Savukārt amatu saimes "Fiziskais un kvalificētais darbs", "Ārstniecība. Aprūpe.", ir tās, kurās ir vislielākā personāla mainība (20. un 22. slaidis).

Noderīgas saites

- **Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu (darbinieku) atlīdzību nosaka Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums** - <https://likumi.lv//ta/id/202273>
- **Valsts civildienesta likums** - <https://likumi.lv/doc.php?id=10944>
- **Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likums** - <https://likumi.lv/doc.php?id=138750>
- **Noteikumi par valsts tiesās pārvaldes iestāžu un citu valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu (darbinieku) atlīdzības un personu uzskaites sistēmu** - <https://likumi.lv/ta/id/295098-noteikumi-par-valsts-tiesas-parvaldes-iestazu-un-citu-valsts-un-pasvaldibu-instituciju-amatpersonu-darbinieku-atlidzibas>
- **Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs** <https://likumi.lv/ta/id/222271-valsts-un-pasvaldibu-instituciju-amatu-katalogs>
- **Valsts pārvaldes iekārtas likums** <https://likumi.lv/ta/id/63545-bvalsts-parvaldes-iekartas-likums>

Paldies!

Jautājumiem:

cilvekresursi@mk.gov.lv